

Total number of printed pages-11

3 (Sem-3/CBCS) PHI HC 1

2025

PHILOSOPHY

(Honours)

Paper : PHI-HC-3016

Acc. No. _____

Date _____

(Western Philosophy : Descartes to Hegel)

Full Marks : 80

Time : Three hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions.

Answer **either** in English **or** in Assamese.

1. Answer **any ten** from the following as directed :
1×10=10

নিৰ্দেশানুযায়ী তলত দিয়াসমূহৰ পৰা যিকোনো দহটাৰ উত্তৰ দিয়া :

- (a) Locke/Kant introduced the distinction between primary and secondary quality.
(Choose the correct answer)

লক/কান্ট এ মুখ্য গুণ আৰু গৌণগুণৰ মাজত পাৰ্থক্যৰ সূচনা কৰিছিল।

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

(b) Write a difference between psychological doubt and philosophical doubt of Descartes.

ডেকাৰ্টৰ মনোবৈজ্ঞানিক সংশয় আৰু দাৰ্শনিক সংশয়ৰ মাজৰ এটা পাৰ্থক্য লিখা।

(c) *The Phenomenology of Spirit* is written by Hume/Hegel.

(Choose the correct answer)

হিউমে/হেগেলে *The Phenomenology of Spirit* ৰচনা কৰিছিল।

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

(d) Hegel/Kant/Berkeley is the advocate of Absolute Idealism.

(Choose the correct answer)

হেগেল/কান্ট/বাৰ্কলি পৰম ভাববাদৰ প্ৰবক্তা।

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

(e) Time is _____ dimensional.

(Fill in the blank)

কাল _____ মাত্ৰাবিশিষ্ট।

(খালী ঠাই পূৰ কৰা)

(f) Immanuel Kant admits 6/10/12 categories.
(Choose the correct answer)

ইমানুৱেল কান্টে ৬/১০/১২ টা জ্ঞানৰ প্ৰবৰ্গ মানি লৈছিল।

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

(g) "Synthetic a priori judgement is possible".
Who made this statement?

"অভিজ্ঞতাপূৰ্ব সংশ্লেষণাত্মক বচন সম্ভৱ"। কথাষাৰ কোনে কৈছিল?

(h) _____ is windowless.

(Fill in the blank)

_____ খিৰিকীবিহীন।

(খালী ঠাই পূৰ কৰা)

(i) Name the empiricist philosopher whose philosophy represents scepticism.

অভিজ্ঞতাবাদী দাৰ্শনিকজনৰ নাম লিখা যাৰ দৰ্শনে সংশয়বাদৰ প্ৰতিনিধিত্ব কৰে।

(j) What is the meaning of the word 'Solus'?

'Solus' শব্দৰ অৰ্থ কি?

(k) Name the theory regarding the relation between mind and body as put forward by Descartes.

ডেকাৰ্টে আগবঢ়োৱা মন আৰু দেহৰ মাজৰ সম্পৰ্ক-বিষয়ক মতবাদটোৰ নাম লিখা।

(l) George Berkeley's aim is to establish materialism/immaterialism in philosophy.
(Choose the correct answer)

জৰ্জ বার্কলিৰ লক্ষ্য হৈছে দৰ্শনত জড়বাদ/অজড়বাদ প্রতিষ্ঠা কৰা।

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

(m) In which book, John Locke refuted Descartes' 'Innate Idea'?

জন লকে কোনখন কিতাপত ডেকাৰ্টৰ 'অন্তর্জাত ধাৰণা'টো খণ্ডন কৰিছে?

(n) "Substance is spiritual and many"—Which rationalist philosopher accepted this statement?

"দ্রব্য আধ্যাত্মিক আৰু বহুত"—এই কথাটো কোনজন বুদ্ধিবাদী দাৰ্শনিক মানি লয়?

(o) Did Spinoza admit Descartes' concept of 'relative substance'?

স্পিনোজাই ডেকাৰ্টৰ 'আপেক্ষিক দ্রব্য'ৰ ধাৰণাটো মানি লৈছিলনে?

(p) Spinoza is the advocate of abstract concrete monism.

(Choose the correct answer)

স্পিনোজা হৈছে বিমূৰ্ত/মূৰ্ত অদ্বৈতবাদৰ প্ৰবক্তা।

(খালী ঠাই পূৰ কৰা)

(q) In Descartes' philosophy, matter is extension without _____.

(Fill in the blank)

ডেকাৰ্টৰ দৰ্শনত জড় হৈছে _____ বিহীন বিস্তৃতি।

(খালী ঠাই পূৰ কৰা)

(r) Mathematical method is deductive/ inductive.

(Choose the correct answer)

গাণিতিক পদ্ধতি নিগমনাত্মক/আগমনাত্মক।

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

(k) Name the theory regarding the relation between mind and body as put forward by Descartes.

ডেকাৰ্টে আগবঢ়োৱা মন আৰু দেহৰ মাজৰ সম্পৰ্ক-বিষয়ক মতবাদটোৰ নাম লিখা।

(l) George Berkeley's aim is to establish materialism/immaterialism in philosophy.
(Choose the correct answer)

জৰ্জ বার্কলিৰ লক্ষ্য হৈছে দৰ্শনত জড়বাদ/অজড়বাদ প্রতিষ্ঠা কৰা।

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

(m) In which book, John Locke refuted Descartes' 'Innate Idea'?

জন লকে কোনখন কিতাপত ডেকাৰ্টৰ 'অন্তর্জাত ধাৰণা'টো খণ্ডন কৰিছে?

(n) "Substance is spiritual and many"—Which rationalist philosopher accepted this statement?

"দ্রব্য আধ্যাত্মিক আৰু বহুত"—এই কথাটো কোনজন বুদ্ধিবাদী দাৰ্শনিক মানি লয়?

(o) Did Spinoza admit Descartes' concept of 'relative substance'?

স্পিনোজাই ডেকাৰ্টৰ 'আপেক্ষিক দ্রব্য'ৰ ধাৰণাটো মানি লৈছিলনে?

(p) Spinoza is the advocate of abstract concrete monism.

(Choose the correct answer)

স্পিনোজা হৈছে বিমূৰ্ত/মূৰ্ত অদ্বৈতবাদৰ প্ৰবক্তা।

(খালী ঠাই পূৰ কৰা)

(q) In Descartes' philosophy, matter is extension without _____.

(Fill in the blank)

ডেকাৰ্টৰ দৰ্শনত জড় হৈছে _____ বিহীন বিস্তৃতি।

(খালী ঠাই পূৰ কৰা)

(r) Mathematical method is deductive/ inductive.

(Choose the correct answer)

গাণিতিক পদ্ধতি নিগমনাত্মক/আগমনাত্মক।

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

2. Answer **any five** from the following questions :

2×5=10

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ পৰা যিকোনো পাঁচটাৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) What is 'Pure Intuition' in Kant's philosophy?

কান্টৰ দৰ্শনত 'বিশুদ্ধ সংবদন' কি?

(b) What is the relation of Thought and Reality in Hegel's philosophy?

হেগেলৰ দৰ্শনত চিন্তা আৰু সত্তাৰ সম্পৰ্ক কি?

(c) Why is Kant's epistemological standpoint called 'Copernican Revolution'?

কান্টৰ জ্ঞানমীমাংসাৰ দৃষ্টিকোণক কিয় 'কপাৰনিকাছ বিপ্লৱ' বুলি কোৱা হয়?

(d) Define causality following Hume.

হিউমক অনুসৰণ কৰি কাৰণতাৰ সংজ্ঞা দিয়া।

(e) What is 'solipsism'?

'আত্মকেন্দ্ৰিকতাবাদ' কি?

(f) Give the definition of 'Simple Idea' given by John Locke.

জন লকে আগবঢ়োৱা 'সৰল প্ৰত্যয়'ৰ সংজ্ঞা দিয়া।

(g) What is the meaning of *Natura Naturata* as understood by Spinoza?

স্পিনোজাই বুজোৱা *Natura Naturata* ৰ অৰ্থ কি?

(h) What is 'Causa sui'? Explain.

'Causa sui' কি? ব্যাখ্যা কৰা।

(i) Write *two* basic characteristics of 'Cogito'.

'Cogito' ৰ দুটা মৌলিক লক্ষণ লিখা।

(j) Mention *two* rules for 'self-direction' as laid down by Descartes.

ডেকাৰ্টেৰ উপস্থাপন কৰা 'আত্ম-নিৰ্দেশনা'ৰ দুটা বিধি উল্লেখ কৰা।

3. Write notes on **any four** of the following :

5×4=20

তলত দিয়াবোৰৰ যিকোনো চাৰিটাৰ ওপৰত টোকা লিখা :

(a) Hume's theory of 'soul substance'

হিউমৰ 'আত্মা দ্ৰব্য'ৰ তত্ত্ব

(b) Hegel's view of 'master-slave dichotomy'

হেগেলৰ 'স্বামী-দাস দ্বিধাকৰণ'

(c) Kant's problem of knowledge

কান্টৰ জ্ঞানমীমাংসীয় সমস্যা

(d) 'Reflection' in Locke's philosophy

লকৰ দৰ্শনত 'অনুচিন্তন'

(e) 'Esse est percipi'

'অস্তিত্ব প্রত্যক্ষ নির্ভৰ'

(f) Pre-established harmony

পূৰ্ব-প্রতিষ্ঠিত শৃংখলাবাদ

(g) 'Modes' in Spinoza's philosophy

স্পিনোজাৰ দৰ্শনত 'পৰ্যায়'

(h) Descartes' theory of substance

ডেকাৰ্টৰ দ্ৰব্য তত্ত্ব

4. Answer **any four** of the following questions :

10×4=40

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ যিকোনো চাৰিটাৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Give an appraisal of Hegel's dialectical method.

হেগেলৰ দ্বন্দ্বাত্মক পদ্ধতিৰ এক মূল্যায়ন আগবঢ়োৱা।

(b) Explain the Kantian view of Space and Time.

দেশ আৰু কাল সম্বন্ধে কান্টৰ মত ব্যাখ্যা কৰা।

(c) Give a critical exposition of Hume's view of knowledge of the external world.

বাহ্য জগত-সম্পর্কীয় জ্ঞান সম্বন্ধে হিউমৰ মতৰ এক সমালোচনাত্মক ব্যাখ্যা আগবঢ়োৱা।

(d) Examine the theory of subjective idealism of Berkeley.

বার্কলিৰ আত্মগত ভাববাদ মতবাদটো পৰীক্ষা কৰা।

(e) Explain Locke's arguments against Descartes' doctrine of Innate Ideas.

ডেকাৰ্টৰ অন্তৰ্জাত ধাৰণা-তত্ত্বৰ বিৰুদ্ধে লকে আগবঢ়োৱা যুক্তিসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।

(f) Explain Leibniz's doctrine of monads. What are the inconsistencies in the conception of monad theory?

লাইবনিজৰ মনাদ তত্ত্বটো (চিৎ পৰমাণু সূত্র) ব্যাখ্যা কৰা। মনাদ তত্ত্বত কি কি বিসংগতি পোৱা যায়?

(g) Explain Spinoza's conception of substance. How did he explain the relation of God, Substance and Nature?

স্পিনোজাৰ দ্ৰব্য-তত্ত্ব ব্যাখ্যা কৰা। তেওঁ ঈশ্বৰ, দ্ৰব্য আৰু প্ৰকৃতিৰ সম্পৰ্ক কেনেদৰে ব্যাখ্যা কৰিছিল?

(h) How does Spinoza conceive the relation between Substance and Attribute? Discuss.

দ্ৰব্য আৰু গুণৰ সম্পৰ্ক স্পিনোজাই কি ধৰণে দেখুৱাইছে, আলোচনা কৰা।

(i) Explain Descartes' philosophical method and bring out its importance.

ডেকাৰ্টৰ দাৰ্শনিক পদ্ধতি ব্যাখ্যা কৰা আৰু ইয়াৰ গুৰুত্ব ফাঁহিয়াই দেখুওৱা।

(j) Explain Descartes' dictum 'cogito, ergo sum'. Is it an inference? Discuss.

ডেকাৰ্টৰ 'cogito, ergo sum' সূত্র ব্যাখ্যা কৰা। ই এক অনুমাননে? আলোচনা কৰা।

